

ZPRAVODAJ

Č. 5 /říjen/Zemědělský svaz ČR

**Zemědělský svaz
České republiky**

**str. 3–4
ZEMĚDĚLSKÁ FARMA
PODLUŽÍ**

Michal Procházka

**str. 6–7
ZAMĚSTNANCI
Z MONGOLSKA**

Pavλίna Havlová

**str. 10–11
ZAČAROVANÝ KRUH ČESKÉHO
ZEMĚDĚLSTVÍ**

Tomáš Gago

**str. 12–13
ÚVOD DO UHLÍKOVÉHO
ZEMĚDĚLSTVÍ**

Daniel Benedik

**str. 14–21
VZDĚLÁVÁNÍ OČIMA ŽÁKŮ**

Zdeňka Szebestová, Jiří Prachař

Zpravodaj pro členy ZSČR

Vychází každé dva měsíce (únor, duben, červen, srpen, říjen, prosinec).

Vydává: Zemědělský svaz ČR, Hybernská 38, Praha 1.

Redakce: Pavλίna Havlová, Tomáš Nejedlý

Texty vyjadřují názor svých autorů, nikoli postoj Zemědělského svazu ČR.

JOHN DEERE

NOTHING RUNS LIKE A DEERE

JEDNODUCHOST A SÍLA

VÝKON. RYCHLOST. INTUICE

6M

Řada 6M zvládne každou práci – ať už se věnujete živočišné nebo rostlinné výrobě, případně obojímu. Ze 17 modelů na pěti rozvorech si snadno vyberete ten pravý pro své podmínky. Traktory 6M navíc kombinují mechanickou jednoduchost ovládání hydrauliky s komfortem plynulé převodovky. Výjimkou není ani maximální rychlost 50 km/h.

STROM

Porad'te se s odborníkem:

Pavel Fiala | pavel.fiala@strom.cz | +420 602 242 255

Strom.cz | Deere.cz

Zemědělská farma Podluží

Autor: Michal Procházka

Navštívili jsme nového člena Zemědělského svazu a slyšeli statečný hlas malého hospodáře, kterému jde o to, aby se dalo něco smysluplně vypěstovat, ne o podávání žádostí o dotace na všechny strany. Kraj mezi Lanžhotem, Kosticemi a Tvrdonicemi býval symbolem úrodného Podluží. Se sázkou na poctivou práci ale není snadné v nových podmínkách obstát. Jedním z těch, kdo se rozhodli to nevzdat, je majitelka farmy Podluží Alena Vaňková z Tvrdonic, která hospodář zhruba na stovce hektarů.

Kde hospodařit

Paní Vaňková hospodář na vlastních dvou hektarech a na obecních pozemcích, které má v pachtu. Jeho výše nicméně v posledních letech čelí silnému tlaku. Možnosti pronajmout si v okolí jinou půdu jsou ale značně omezené. Například v rámci sousední CHKO Soutok není možné obhospodařovat půdu až po hranici lesa, jak je běžné na jiných podobných místech, čímž se možnosti pronajmout si půdu využitelnou pro pěstování plodin v okolí dále zmenšují.

Hospodaření na hraně

Farma Podluží kombinuje rostlinnou výrobu (pšenice, slunečnice, kukuřice, mrkev) s drobným chovem ovcí. Sklizeň řeší ve službě. Ekonomicky si ale nijak vyskakovat nemůže. Udržet se v černých číslech je stále náročnější. Třeba mrkev přinesla vynikající výnosy hned v prvním roce mladého hospodářství. Komu ji ale prodat?

Když se podaří zajistit odbyt u většího odběratele, je to tak trochu sázka do loterie. Firmy mají požadavky na jednotnou velikost zeleniny, s poměrně malou tolerancí odchylky. Nejednou se tak stane, že odběratel přiveze celý náklad mrkve zpátky. Ovšem až poté, co mrkev prošla mytím, což z ní dělá surovinu k okamžitému dalšímu zpracování. Nebo na vyhození. Linka, která třídí mrkev podle velikosti, je bohužel uzpůsobená pro umytou zeleninu. Spousta kvalitní mrkve se tak zbytečně musí odvézt do lesa místo do obchodu. Potíže je i s možnými dodávkami mrkve školním jídelnám – školy už mrkev nechťejí, protože by si ji musely samy omývat. A na to nemají zaměstnance. Řešením není ani samosběr – zaplatí zhruba každý desátý. Policie se ke krádežím zeleniny v době vyhlášeného samosběru staví se slovy: „a proč to nemáte oplocené, když chcete, aby vám to lidi nekradli?“

Ekonomický tlak zvyšuje také nedostatek skladovacích kapacit a nestabilní výkupní ceny. S ohledem na letošní deště v období sklizně a neustálé čekání na kombajn vyšla většina pšenice jako krmná. A s výkupní cenou 3,80 to je opravdu pod výrobními náklady.

Dotace jako dvojsečná zbraň

Na dotace má paní Vaňková vyhraněný názor. „Každý říká, vždyť si můžete požádat o dotace... Jděte mi pořád s těmi dotacemi. K čemu mi budou dotace, když tady nic rozumně nevypěstujeme,“ říká otevřeně. Zkušenosti se související byrokracií a kontrolami ji dovedly k tomu, že o některé podpory raději ani nežádá.

Dotace určené na podporu mladých a začínajících zemědělců v nedávné minulosti využívala. Překvapilo ji ale, že třeba pořízení traktoru nebylo proveditelné touto cestou, nýbrž za pomoci podpor pěstování mrkve jako citlivé komodity. I tak splátky této techniky představují stále třetinu ročního obrátu farmy. S předsedou Zemědělského svazu se Alena Vaňková shoduje, že dotace pro začínající farmáře čerpají zejména ti, kdo by podnik tak jako tak převzali po rodičích, kdežto nové lidi tato podpora do sektoru nepřivede – protože půda prostě není.

Přemíra regulací farmu trápí i bez ohledu na dotace. „Nemůžu rozhodovat ani o tom, co, kdy a kde zaseju. I když se nebudu hlásit do žádných dotačních výzev a budu se držet jen nárokových dotací na hektar, stejně musím dodržovat pravidla DZES,“ vysvětluje Vaňková. Na spornou funkčnost systému satelitního snímkování s nadhledem naráží, když říká, že každou plodinu fotí pro dozorové orgány už preventivně, prakticky pokaždé, když jede na pole.

Malý hospodář, velké zkušenosti

Přesto její přístup k půdě, krajině a hospodaření nese všechny znaky moderního, odpovědného zemědělství. Zřizuje travnaté pásy, uvažuje o vsakování pod fotovoltaickými panely, sleduje vývoj plodin a spolupracuje s výzkumníky, kteří na farmě provádějí nejrůznější měření.

Ke vstupu do Zemědělského svazu ji přivedl místní právní seminář k pachtovním smlouvám. „**Měla jsem pocit, že tohle je ta skupina lidí, kteří rozumí realitě toho, jak to na farmě chodí. Přitom ty problémy jsou napříč republikou nepochybně velmi podobné.**“

Farma Podluží je příkladem skromnosti, odvahy a vytrvalosti těch, kteří se i přes všechny překážky rozhodli nevzdat poctivé hospodaření na vlastní i pronajaté půdě a nenechat se převálcovat systémem. **Jak říká Alena Vaňková: „Nechci být závislá na dotacích, chci se živit hospodařením.“**

AGRI TECHNICA
THE WORLD'S NO. 1

9.-15. LISTOPAD
HANNOVER
NĚMECKO

2025

Přední světový veletrh
zemědělské techniky

international FARMERS DAY 2025
ve středu 12.11.2025
Zaměřeno na:
Česká republika, Kanada, Francie

Naskenujte QR kód pro vstupenku zdarma
(pouze pro návštěvníky z České republiky 12.11.2025)

touch smart efficiency

#agritechnica
agritechnica.com

INCLUDING **SYSTEMS & COMPONENTS**

MADE BY **DLG**

S NÁMI JSOU VAŠE CHOVY V DOBRÝCH RUKOU

S naším pojištěním zvířat vaše chovy nezaskočí žádné nemoci ani jiné nenadálé události. Nejširší pojistná ochrana na trhu, profesionální a rychlé vyřízení škod a využití moderních technologií podrží vaše hospodářství za všech okolností.

S NÁMI V TOM NEJSTE SAMI

 GENERALI
ČESKÁ POJIŠŤOVNA

Zaměstnanci z Mongolska

Zaměstnance z Mongolska všem vřele doporučujeme, zní od akciové společnosti ZEAS Podorlicko

Autor: Pavlína Havlová

Personální agentura AgroJobs letos dodala do akciové společnosti ZEAS Podorlicko deset pracovníků (mužů a žen) z Mongolska. Jejich vzájemná spolupráce se stávajícím pracovním kolektivem tady běží, zdá se, na výbornou.

Podle ekonoma společnosti Lubomíra Seidla jsou lidé v ZEASu s prací zaměstnanců z Mongolska velmi spokojeni a z každodenní zpětné vazby usuzuje, že i Mongolci se cítí u nich v podniku dobře. „Pracovníci z Mongolska jsou komunikativní, pracovití a dokážou být i pohostinní. Mile nás překvapilo, jak rychle se dokázali aklimatizovat a zapojit. Pracují u nás na pozicích dojičů, stájníků, ošetřovatelů telat, nočních hlídačů pro porody, ale i krmivářů, a je znát, že si velmi váží, že u nás mohou pracovat, resp. vůbec u nás být. Jejich práce vyžaduje zručnost, šikovnost, je namáhavá – přesto jsme se nesetkali s případem, že by ji nezvládli, či se jí vyhybali.“

„Pracují dle pokynů a náplně práce a mají velmi dobrý vztah ke zvířatům,“ potvrzuje jeho slova i zootechnik ZEASu, Jiří Mazač, a dodává, že na jejich práci se může plně spolehnout.

Aby Mongolci dokázali dobře zvládnout svou práci, využili v ZEASu nabídky umístit mezi ně předáka, který již delší dobu na území ČR pracoval a uměl dobře česky. Ten si práci na jednotlivých pracovních pozicích asi týden před jejich příjezdem osvojil, a poté je zaučil pod dozorem vedoucího zaměstnance.

Jako problematická se jevila počáteční vzájemná komunikace, přiznává Lubomír Seidl. „Ale všechna čest, komunikační bariéru Mongolci zvládli a zvládají velmi dobře! Hodně jsme používali překladače a komunikovali i v angličtině, ale Mongolci se velmi rychle začali učit češtinu, za což jsme velmi rádi!“

Aktivně přistupují Mongolci i ke svému životu v České republice. Zapojili se do místní vesnické komunity, a hned na prvním obec-

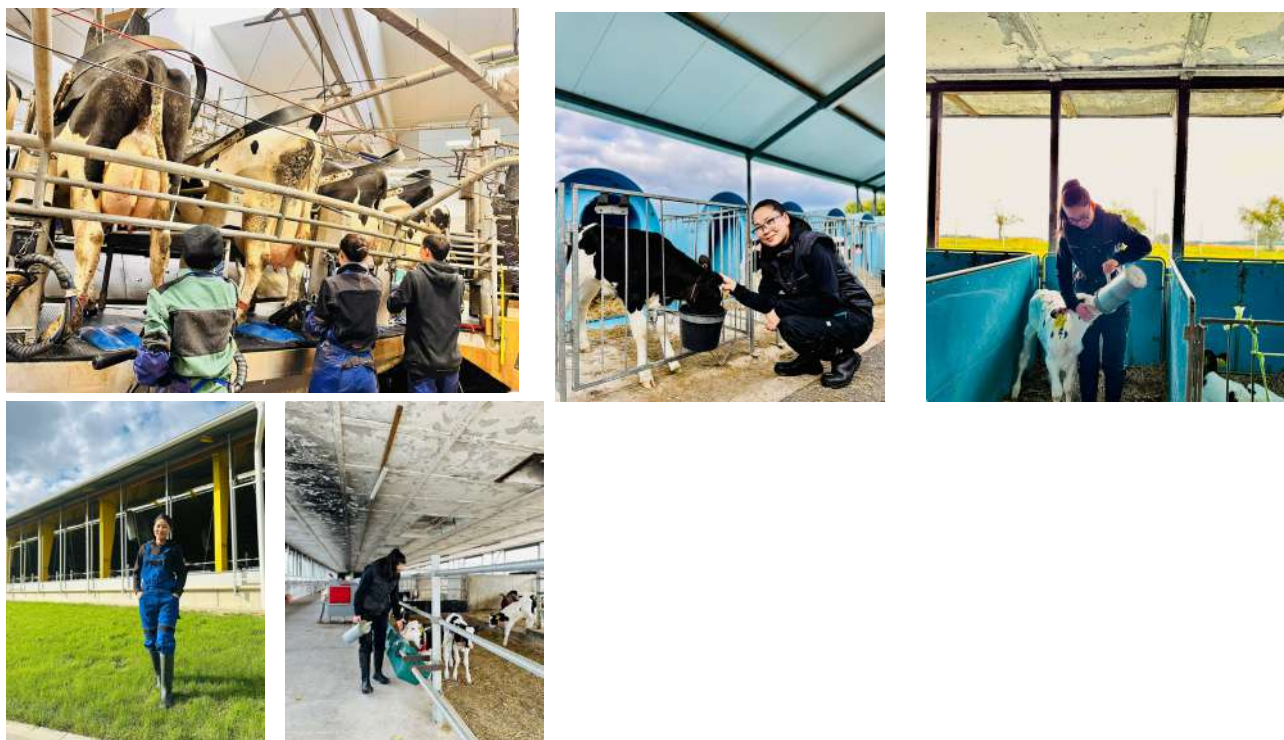
ním přátelském turnaji ve volejbalu získali 1. místo. Někteří z nich hrají i stolní tenis za vedlejší vesnici a aby mohli trénovat, dokonce si koupili vlastní stůl. Pro své přátelské vystupování si získávají respekt místních obyvatel a hezké vztahy navazují i s kolegy z jiných zemí, například z Filipín, s nimiž tráví společný volný čas. „Povahově jsou velmi vyrovnaní, nevíme o žádném antagonismu či konkurenčním boji,“ říká Lubomír Seidl.

Dochází na pracovišti k nějakému střetávání rozdílných kultur? Podle Jiřího Mazače Mongolci nemají problém se přizpůsobit, což částečně přičítá tomu, že jde o mladší osoby. „Zpočátku navštěvovali naši jídelnu, teď preferují vlastní kuchyni. V rámci firmy **jsme jim** poskytli ubytování přímo na farmě, které udržují v pořádku. Ze začátku dostali k dispozici firemní auto. Nyní, po cca půl roce, už mají své auto, se kterým si jezdí dle potřeby na nákupy i za kulturou.“

Pro vyřizování veškeré administrace byla ZEASu oporou paní Adža Ardenabat, která se věnuje zaměstnávání zahraničních pracovníků v České republice už 10 let a dohovory se plynule česky i mongolsky. „Myslíme si, že vlastní výběr zaměstnanců se paní Adže velmi povedl. Poskytla nám výborný servis při prvotní komunikaci se zaměstnanci a při jakémkoliv problému spolu s vedoucími zaměstnanci hledá ihned nápravu. Je to člověk na pravém místě,“ chválí si spolupráci s ní Lubomír Seidl.

„Po naší zhruba půlroční zkušenosti bychom neváhali dát doporučení každému, kdo hledá spolehlivé, pracovité a povahově vyrovnané zaměstnance,“ říká Jiří Mazač, zootechnik ZEAS Podorlicko a. s.

Personální agentura ZS ČR AgroJobs navázala s paní Adžou Erdenabat úspěšnou spolupráci v roce 2024. V procesu jsou další desítky žádostí o zaměstnaneckou kartu v programu Kvalifikovaný zaměstnanec. Pokud máte zájem o pracovníky z Mongolska, neváhejte oslovit Ing. Lenku Šimovou - simova@zscr.cz

Manažerky na návštěvě v ZOD Žichlínek

Autor: Kateřina Tylšarová

Náš Klub zemědělských manažerek měl v říjnu další ze svých setkání. Vyrazily jsme tentokrát na Moravu do ZOD Žichlínek, kde je předsedkyní představenstva naše členka Ing. Jana Machytková. Úžasná, energická žena, která se vedení chytla se ctí a elánem. Vždycky nás potěší nová žena ve vedení zemědělského podniku. Její předchůdce měl spoustu velmi zajímavých nápadů a vizí, s Janou spolupracovali a v názorech se potkávali. A tak navázala na to, na čem se sama podílela. Představila nám celý podnik, úspěchy poslední doby, plány do budoucna, provedla nás ustájeními dojníc a pohostila. Popovídaly jsme si o fungování podniku, o současné situaci v zemědělství, v podnicích, co se komu daří a co ne. Tato setkání jsou vždy velmi inspirativní! Moc děkujeme za pozvání.

Mladí manažeři ZS ČR na Jižní Moravě

Praxe, inspirace a diskuze o aktuálních tématech v zemědělství

Autor: Jinřich Motyka

Říjnové setkání Sdružení mladých manažerů Zemědělského svazu ČR (SMM ZS ČR) opět potvrdilo, že osobní setkání a sdílení zkušeností napříč regiony patří mezi nejceněnější formy vzdělávání. Během tří dnů měli účastníci možnost nahlédnout do provozu tří významných zemědělských podniků na jižní Moravě – Zemagro, spol. s r. o., Víno Blatel, a.s. a BONAGRO, a.s. – diskutovat s jejich vedením a setkat se s předsedou ZS ČR Ing. Martinem Pýchou.

Zemagro: boj s erozí v členité krajině

První exkurze proběhla v podniku Zemagro, spol. s r. o. v Archlebově, který hospodaří na přibližně 3 000 hektarech půdy. Účastníky provedl Ing. Radek Kobliha, vedoucí rostlinné výroby a zároveň člen SMM, společně s Ing. Antonínem Šanderou, specialistou na poradenství v rostlinné výrobě.

Diskuze se soustředila především na problematiku eroze půdy – téma, které je v posledních letech stále aktuálnější. Přestože se podnik nachází na jižní Moravě, kde by mnozí očekávali spíše roviny, část pozemků leží v členitém terénu, kde musí být zavedena řada protierozních opatření. Členové SMM tak měli možnost vidět konkrétní příklady, jak lze tyto výzvy řešit v praxi.

Víno Blatel: propojení tradice a moderního řízení

Další zastávkou bylo vinařství Víno Blatel, a.s. v Blatnici pod Svatým Antonínkem, které kombinuje vinohradnictví, rostlinnou výrobu i chov drůbeže. Účastníky provedl Ing. Miroslav Olbrecht, předseda správní rady společnosti, který přiblížil fungování podniku a strategii řízení. V diskuzi zazněla i témata týkající se byrokratické zátěže a četných kontrol, s nimiž se zemědělské podniky potýkají. Účastníci se shodli, že podobné problémy jsou napříč republikou velmi časté.

K této části programu se připojil také předseda ZS ČR Ing. Martin Pýcha, který s účastníky večer pokračoval v neformální diskuzi ve vinařství Dufek. Mluvílo se o aktuálním dění v zemědělství, připravovaných opatřeních i budoucím směřování sektoru.

BONAGRO: komplexní pojetí zemědělské výroby

Závěrečný den patřil exkurzi do BONAGRO, a.s. – největšího zemědělského podniku okresu Brno-venkov. Společnost hospodaří na více než 4 100 hektarech a zaměřuje se jak na rostlinnou, tak živočišnou výrobu. Účastníky provedl Ing. Zdeněk Vala, Ph.D., vedoucí úseku živočišné výroby, který přiblížil systém chovu holštýnského skotu a organizaci provozu.

Exkurze nabídla zajímavý pohled na moderní přístup k řízení velkého podniku, kde hraje klíčovou roli efektivita, precizní organizace i využití technologií.

Sdílení zkušeností a přínos pro členy SMM

Celé setkání se neslo v duchu otevřené výměny zkušeností, odborných diskuzí a navazování nových kontaktů. Členové ocenili možnost porovnat rozdílné přístupy tří úspěšných podniků a vidět, jak se dají kombinovat tradice s moderními postupy.

Účastníci setkání hodnotili akci jako velmi přínosnou – nejen po stránce odborné, ale i lidské. „Podobná setkání dávají člověku nový pohled na to, jak se věci dají dělat jinak,“ zaznělo v neformálních ohlasech po skončení programu.

Přidejte se také

Pokud se aktivně zajímáte o řízení v zemědělství, je vám méně než 45 let a pracujete v podniku, který je členem ZS ČR, můžete se do Sdružení mladých manažerů ZS ČR zapojit i vy.

Stačí si stáhnout přihlášku (ke stažení [zde](#)), vyplnit ji a zaslat na e-mail motyka@zscr.cz.

Členství vám umožní účastnit se odborných setkání, exkurzí i diskuzí s odborníky z praxe a rozšiřovat své znalosti i kontakty v oboru.

Začarovaný kruh českého zemědělství

Závěry kulatého stolu k budoucím trendům v tomto oboru

Autor: Tomáš Gago

Odpovědi na otázky ohledně budoucnosti českého zemědělství hledal expertní tým projektu Posílení úrovně sociálního dialogu v odvětvích a podpora adaptace odvětví na změny. Experti projektového týmu představili v rámci závěrečného kulatého stolu 30. září 2025 ve Větrném Jeníkově výsledky, které vycházely z dat průzkumů mezi zaměstnavateli i studenty a z expertních analýz. Jaké byly jejich závěry? Shrnutí stručně, naše zemědělství bude čelit demografické krizi, tlaku na technologickou transformaci a nesouladu mezi vzdělávacím systémem a potřebami praxe.

Demografická krize a bariéry pro mladé

Jedním z nejpalčivějších problémů zemědělství je stárnutí pracovní síly. Statistiky jsou neúprosné: podíl zemědělců nad 65 let dosahuje 26,8 %, zatímco mladých farmářů do 40 let je pouze 10,2 %. Odcházející generaci tak nemáme kým nahradit a vstupu mladých lidí do oboru brání mnohé nepřekonatelné překážky. Jaké to jsou? Mladí lidé už nemají přístup k (další) půdě. Půdy je jen omezené množství a nebude už přibývat, spíše naopak. Průměrná cena půdy dosáhla 343 725 Kč/ha a 70 % půdy je v nájmu, což znemožňuje dlouhodobé investice. Dalším problémem jsou i velké farmy (nad 50 hektarů), které obhospodaruji 92,7 % veškeré půdy, takže tím menší rodinné farmy vytlačují. Mladou generaci odrazuje také neúměrná byrokracie, složité dotační procesy a vysoké počáteční náklady na začátku jejich podnikání.

Pracovní síla, wellbeing a nové regulace

Nedostatek domácích pracovníků vede k masivní závislosti na pracovní síle ze třetích zemí. Na konci roku 2024 v Česku působilo odhadem 448 000 zahraničních pracovníků (dvě třetiny nově přichozích pobírají hrubou mzdu do 25 000 Kč).

Nově se do popředí dostává téma wellbeingu (pracovní pohody), které přesahuje tradiční BOZP a zaměřuje se i na dušev-

ní a sociální zdraví. Právě v této oblasti má české zemědělství obrovské rezervy. Průměrná mzda v sektoru je přibližně 22 600 Kč, což je méně než polovina celostátního průměru. Spolu s vysokou psychickou zátěží, kterou zažívá až 62 % populace, to vytváří neudržitelné pracovní prostředí. S tím souvisí i nová sociální podmíněnost, která váže dotace na dodržování pracovního práva, přičemž při porušení hrozí krácení podpor o 3 až 40 %.

Budoucnost v technologiích a krize vzdělávání

Řešením mnoha problémů je Zemědělství 4.0, tedy jeho modernizace a digitalizace. Expertní analýza ukázala, že ideálním scénářem je kombinace veřejné regulace a distribuovaného datového systému, který by zajistil spravedlivý přístup k technologiím všem farmářům.

Tato vize však naráží na realitu vzdělávacího systému. Průzkumy odhalily hlubokou propast mezi školou a praxí. Na straně jedné volají zaměstnavatelé po absolventech s praktickými dovednostmi (nejžádanější jsou Opraváři zemědělských strojů a Zemědělci-farmáři), ale zároveň jim chybí personál, který by se žákům na praxi věnoval. Na straně druhé se žáci naopak cítí nepřipravení. Jen 43 % z nich se na konci studia cítí plně připraveno na práci, téměř třetina si stěžuje na nedostatek praxe a 29 % nemá žádné zkušenosti s moderními technologiemi. Jako hlavní důvody, proč nechťejí v oboru zůstat, uvádějí nízké platy a malou společenskou prestiž.

Závěr: Prolomit začarovaný kruh

Diskuse u kulatého stolu ukázala, že jednotlivé problémy tvoří začarovaný kruh: stárnutí a bariéry pro mladé vedou k nedostatku domácí pracovní síly, což zvyšuje tlak na zahraniční pracovníky a jejich wellbeing. Řešení v podobě modernizace naráží na nedostatek digitálních dovedností, které vzdělávací systém negeneruje, což dále snižuje atraktivitu oboru pro mladé.

Úspěšná budoucnost českého zemědělství závisí na schopnosti propojit politickou vůli, technologické inovace a reformu vzdělávání s důrazem na lidský kapitál.

Zazněla strategická doporučení, jako je urychlení reformy přístupu k půdě (např. zřízení pozemkových bank), zjednodušení byrokracie, modernizace školních osnov s masivním posílením praxe a aktivní zlepšování pracovních podmínek a wellbeingu v sektoru. Cílem musí být moderní, udržitelný, a především atraktivní obor, který dokáže přilákat a udržet novou generaci farmářů.

V rámci závěrečného kulatého stolu projektu „Posílení úrovně sociálního dialogu v odvětvích a podpora adaptace odvětví na změny“ představili řečníci Mgr. Tomáš Gago, M.A., Ing. Lenka Šímová a Mgr. Pavlína Havlová ve Větrném Jeníkově 30. září 2025 souhrnnou analýzu současného stavu a budoucích trendů českého zemědělství. Akce, která završila rozsáhlý výzkum, jasně ukázala, že sektor stojí před komplexem vzájemně propojených výzev, jejichž řešení vyžaduje okamžitou a koordinovanou akci.

Projekt „Posílení úrovně sociálního dialogu v odvětvích a podpora adaptace odvětví na změny“ (CZ.03.01.03/00/22_001/0000890) je spolufinancován Evropskou unií z Operačního programu Zaměstnanost plus.

Váš specialista na zemědělské pojištění

Zabezpečíme Vám pojištění:

- plodin
- hospodářských zvířat
- lesních porostů
- zemědělské techniky
- majetku
- odpovědnosti a další

Poskytujeme kompletní servis v oblasti pojištění zemědělských, průmyslových a podnikatelských rizik, občanského pojištění, pojištění obecního majetku, risk managementu a finančních služeb.

S námi získáte:

- výběr optimálního pojištění za nejlepší cenu
- zpracování nabídek od více pojišťovatelů
- rychlou likvidaci pojistných událostí
- individuální přístup, úsporu času a financí

V případě zájmu nás neváhejte kontaktovat!

✉ okgroup@okgroup.cz ☎ +420 542 216 235 🌐 okgroup.cz

Úvod do uhlíkového zemědělství

Proč na něm záleží a jaká je jeho podstata?

Autor: Daniel Benedikt

Uhlíkové zemědělství zahrnuje zemědělské postupy zaměřené na zvýšení obsahu uhlíku v půdě, v rostlinách, snižování emisí v živočišné výrobě a propojuje efektivně tyto světy směrem k optimalizaci výroby a tím i snižování emisí a ukládání uhlíku. Cílem těchto opatření je efektivněji hospodařit s půdou a vegetací tak, aby se zvýšila schopnost ukládat uhlík a tím přispět k řešení klimatických změn. Jedná se o metody, které využívají přirozených vlastností půdy a rostlin zachycovat oxid uhličitý (CO_2) z atmosféry, čímž zemědělství pomáhá zmírňovat dopady změny klimatu.

Významnou roli v uhlíkovém zemědělství hraje také živočišná výroba, zejména chov skotu zaměřený na produkci mléka a masa. I když živočišná výroba generuje emise metanu, může zároveň pozitivně přispět ke zvýšení obsahu organické hmoty v půdě díky produkci organických hnojiv. Využitím organických hnojiv se snižuje potřeba minerálních hnojiv, což dále pomáhá snižovat celkové emise skleníkových plynů ze zemědělství.

Proč je uhlíkové zemědělství důležité právě nyní? Současná klimatická situace se dle odborných studií zhoršuje v důsledku vysokých emisí skleníkových plynů, jako je oxid uhličitý a metan, jejichž množství dosahuje rekordních hodnot. Zemědělci hrají klíčovou roli, protože zemědělská půda má značnou schopnost tyto plyny z atmosféry zachytávat a dlouhodobě ukládat ve formě organické hmoty. Podle odborníků může půda po celém světě ročně uložit mezi 3,4 až 5 gigatun uhlíku, což představuje významnou příležitost pro zemědělství pomoci v boji proti klimatickým změnám.

Pro správné nastavení uhlíkového zemědělství je zásadní komplexní výpočet na úrovni celého podniku a systémový přístup. Například, i když chov zvířat emituje metan, současně umožňuje využívat organická hnojiva namísto minerálních, což snižuje celkové emise skleníkových plynů. Podobně, správné řízení pastvin může vést k vyšší sekvestraci uhlíku v půdě a zlepšení půdní struktury, což zase ovlivňuje další aspekty hospodaření na farmě.

Jaké konkrétní metody se v uhlíkovém zemědělství používají? Mezi nejběžnější patří například omezení orby, pěstování mezplodin a krycích plodin, lepší péče o pastviny, použití kompostu. Tyto postupy nejenže zvyšují obsah uhlíku v půdě, ale zároveň zlepšují její kvalitu, podporují biodiverzitu, zvyšují schopnost půdy zadržovat vodu a zajišťují stabilní výnosy. Podstatou uhlíkového zemědělství je tedy hospodařit tak, aby se zvyšovala kvalita půdy a její schopnost dlouhodobě vázat uhlík. Aby bylo pro zemědělce zajímavé tyto praktiky zavádět, existují finanční nástroje, například trhy s uhlíkovými kredity nebo platby za ekosystémové služby, které zemědělcům mohou přinést dodatečný příjem.

Poptávka po uhlíkových kreditech v současné době výrazně roste. Mnoho potravinářských i průmyslových firem usiluje o prokazatelné kompenzace emisí v rámci svých ESG reportů a v rámci svých hodnotových řetězců (Gärtner & Schön, 2021). Tyto společnosti se současně veřejně zavázaly ke snižování svých emisí. Tlak na produkci udržitelných výrobků a provoz firem, které aktivně přispívají k celospolečenské udržitelnosti, je neustále intenzivnější (CDP, 2022). Pro naplnění těchto závazků představují uhlíkové kredity vhodný a efektivní nástroj, jelikož umožňují transparentní a měřitelné dosažení emisních cílů. **Zemědělci, kteří zavedou uhlíkové zemědělství a vytvoří takové kredity, mohou díky jejich prodeji získat nový zdroj příjmu a zároveň aktivně přispívat k ochraně životního prostředí.**

V Evropě je uhlíkové zemědělství významně podporováno regulačními nástroji a politikami Evropské unie. EU rovněž pracuje na standardizaci systémů měření a ověřování uhlíkové sekvestrace, což má pomoci zemědělcům v jejich snahách o implementaci těchto opatření a získání odpovídajících finančních pobídek.

Důležitým nástrojem v rámci klimatické politiky EU je také nařízení o certifikaci odstraňování emisí skleníkových plynů (CRCF – Carbon Removal Certification Framework), které bylo schváleno v roce 2024. CRCF má za cíl vytvořit důvěryhodný a transparentní rámec pro kvantifikaci, ověřování a uznávání různých forem odstraňování uhlíku, včetně půdní sekvestrace v zemědělství. Tento systém by měl zajistit, že uhlíkové kredity generované zemědělci splňují jasně definované standardy trvalosti, dodatečnosti (adicionality) a měřitelnosti. **Systém je dobrovolný, nicméně kreditům přidává na důvěryhodnosti, transparentnosti a kupující tak mají záruku, že kredity splňující CRCF jsou opravdu robustní a tím je i jejich cena vyšší.** Zavedením CRCF se EU snaží podpořit investice do přírodních blížkých řešení a posílit důvěru trhu v kvalitu odstraňování uhlíku.

Samozřejmě, že i uhlíkové zemědělství má své výzvy. **Hlavní překážkou bývá složité a nákladné měření a ověřování skutečného množství uloženého uhlíku a dlouhodobost takového uložení.** Pro úspěšné zavedení těchto metod do praxe jsou proto důležité jasné certifikační postupy, důvěryhodné systémy měření a jednoduchá administrativa. Je také důležité uhlíkové zemědělství chápat komplexně a systémově a porovnávat nejen environmentální přínosy a přínosy pro biodiversitu, ale také ekonomické přínosy a náklady a ty porovnávat po celou dobu projektu.

Uhlíkové zemědělství přináší zemědělcům nejen možnost přispět k ochraně klimatu, ale také zlepšit půdu, zvýšit stabilitu výnosů a dosáhnout lepších hospodářských výsledků. Pro dosažení těchto cílů je však důležitá spolupráce mezi zemědělci, institucemi a odborníky, která zajistí, že se dobré myšlenky skutečně podaří uvést do každodenní praxe.

Spoluautorem textu je Mgr. Tomáš Gago, M.A.

ŠPIČKOVÉ HYBRIDY SILÁŽNÍ KUKUŘICE

RGT EXXON	FAO 220
RGT FLUDEXXA	FAO 230
RGT MUXXEAL	FAO 240
RGT STANLEY	FAO 250
RGT DEIXXEL	FAO 260
RGT LACTEAXX	FAO 260
RGT LANXX	FAO 280
RGT EXXPOSITION	FAO 290
RGT EXXOMIK	FAO 310
RGT SIRENIXX	FAO 360

- VYSOKÝ VÝNOS A PRVOTŘÍDNÍ STRAVITELNOST
- U NÁS VŽDY ZA VÝHODNÉ CENY
- HYBRIDY TESTOVANÉ V PODMÍNKÁCH ČR
- SPOKOJENÝ AGRONOM I ZOOTECHNIK

WWW.VPAGRO.CZ

Vzdělávání očima žáků

Výsledky dotazníkového šetření

Autor: Zdeňka Szebestová, Jiří Prachař

V rámci projektu „Posílení úrovně sociálního dialogu v odvětvích a podpora adaptace odvětví na změny 2023–25“ jsme realizovali dotazníkové šetření, jehož záměrem bylo získat zpětnou vazbu od žáků středních škol stran jejich potřeb a očekávání v kontextu modernizace zemědělského vzdělávání a přípravy na měnící se požadavky trhu práce. Vybrali jsme pro Vás dílčí výsledky tohoto šetření:

1. Které oblasti zemědělství žáky zajímají?

V rámci dotazníkového šetření jsme zjišťovali zájmy žáků o jednotlivé oblasti zemědělství. Nejvyšší počet žáků uvedl zájem o zemědělskou mechanizaci (asi 60 % všech respondentů). Následuje chov zvířat (přibližně polovina žáků) a pěstování rostlin na orné půdě (uvedlo cca 34 % žáků). Ostatní oblasti zemědělství – jako je pěstování bylin, květinářství, ovocnářství či zelinářství lákají menší podíly respondentů (v rozmezí zhruba 5–8 %). Velmi málo žáků zmínilo vinařství jako oblast svého zájmu (pouze jednotlivci).

Porovnání dle oboru a ročníku: Zájem o mechanizaci dominoval zejména u žáků oboru opravář zemědělských strojů, zatímco žáci oborů zaměřených na pěstitelství a chov (např. agropodnikání, zemědělec-farmář) častěji vybírali i rostlinnou či živočišnou výrobu. U Veterinářství byl samozřejmě zvýšený zájem o chov zvířat. Mezi ročníky nebyly výrazné rozdíly v tom, jaké oblasti žáky zajímají – preference byly napříč ročníky podobné. Zájem o méně tradiční nebo environmentální přístupy byl vyšší u žáků ve třetím ročníku, ve kterém už mají žáci zkušenosti z praxe.

2. Co žáky ke vzdělávání v zemědělském oboru motivuje?

Nejčastějším motivem pro vzdělávání v zemědělském oboru byl upřímný zájem o práci v zemědělství, který uvedlo 202 žáků (cca 40 % respondentů). Druhým nejčastějším důvodem bylo, že žáci pocházejí ze zemědělského prostředí a chtějí v rodinné tradici pokračovat. Tuto možnost uvedlo 166 žáků (asi 32 %). Nemalá část žáků (138 odpovědí, cca 27 %) zvolila možnost „zemědělské vzdělání mě zaujalo, i když neplánuji se zemědělstvím živit“, což naznačuje zájem o obor jako takový, byť bez jasné ambice pracovat přímo v zemědělství. Dalších 113 žáků (cca 22 %) přiznalo, že pro ně zemědělská škola byla snadnou či nejlépe dostupnou volbou středního vzdělání.

Mimo uvedené hlavní důvody se v odpovědích opakovaně objevovala i praktická motivace – někteří žáci uvedli, že si vybrali obor kvůli možnosti získat řidičský průkaz na traktor či automobil a svářečský průkaz v rámci studia. Takové odpovědi zazněly zejména od studentů mechanizačních oborů. Dále se ojediněle objevily důvody jako „mám rád práci venku“, případně „nechtěl jsem na gymnázium“, ale tyto motivace byly okrajové.

Porovnání dle oborů: U technicky zaměřeného oboru opravář zemědělských strojů hrála často roli zmíněná možnost získat řidičská a svářečská oprávnění. U oborů agropodnikání a zemědělec-farmář převažoval zájem o obor a rodinné zázemí v zemědělství. Veterinární obor volili žáci často z lásky ke zvířatům (což spadá pod obecný zájem o práci v zemědělství). Celkově se ukazuje, že osobní vztah k oboru a rodinná tradice jsou silnými faktory napříč všemi obory.

3. Jak žáci hodnotí kvalitu praktického vyučování?

Většina dotázaných hodnotí kvalitu praktického vyučování jako dostačující (cca 55 % žáků). Další významná skupina (asi 28 %) ji považuje dokonce za výbornou. Naopak za nedostačující označilo praktické vyučování zhruba 12 % respondentů, zatímco zbylých přibližně 5 % nedovedlo kvalitu praktického vyučování posoudit („nevím/nelze hodnotit“). Celkově tedy převládá spokojenost, i když určitá část žáků vnímá rezervy v kvalitě či rozsahu praktického vyučování. Porovnání dle oborů: Žáci oboru veterinářství patřili k nejnejspokojenějším – žádný z nich nehodnotil praxi jako nedostačující; většina uvedla dostačující kvalitu a zhruba čtvrtina výbornou.

kvalitu. Také opraváři zemědělských strojů často chválili praktické vyučování (výborná kvalita uvedena u 31 % z nich) a jen kolem 10 % ji označilo za nedostačující. Naopak žáci oborů agropodnikání a zemědělec-farmář častěji praktické vyučování kritizovali, okolo pětiny žáků těchto oborů uvedla, že praxe je nedostačující.

4. Jak žáci hodnotí rozsah praktického vyučování?

Přibližně dvě třetiny respondentů (68 %) se domnívají, že jejich obor vzdělání obsahuje dostatečné množství praktického vyučování v zemědělských podnicích. Naproti tomu asi 32 % žáků uvedlo, že praktického vyučování není dost – tito žáci v odpovědích často doplňovali komentáře, že by uvítali více praxe nebo že praxe není dostatečná v některých konkrétních oblastech (např. málo praxe v rostlinné výrobě). Někteří respondenti si nebyli jisti nebo odpovídali neurčitě (např. „občas“, „jak v čem“ – tyto odpovědi tvoří velmi malý zlomek a v grafu nejsou zvlášť zobrazeny).

Porovnání dle oboru: Nejvíce spokojených s rozsahem praktického vyučování jsou žáci oboru vzdělání opravář zemědělských strojů. Až 74 % opravářů uvedlo, že odborného výcviku je dostatek, a jen necelá čtvrtina by ho potřebovala více. Podobně pozitivně hodnotí rozsah praxe i žáci oboru vzdělání veterinářství (cca 69 % z nich říká, že praxe je dost). Naopak mezi žáky oborů vzdělání agropodnikání a zemědělec-farmář převládá pocit, že praxe není dostatek – souhlasí s tím téměř polovina z nich (cca 45 % „agropodnikatelů“ a 42 % „farmářů“ odpovědělo „ne, praxe není dost“). U malého vzorku oboru vzdělání jezdec a chovatel koní všichni dotázaní uvedli, že praxe mají dost.

5. Cítí se žáci připraveni pro uplatnění v zemědělství?

Odpovědi žáků, zda se cítí být dostatečně připraveni na budoucí práci v zemědělství, jsou rozdělené do tří kategorií: „Ano“ (cítím se připraven), „Zatím ne“ (prozatím ne, ale ještě se vzdělávám) a „Ne“ (necítím se vůbec připraven). Z výsledků vyplývá, že plně připraveno se cítí 222 žáků, tedy asi 43 % respondentů. Téměř stejný podíl žáků (210 odpovědí, cca 41 %) zvolil možnost „zatím ne“, což naznačuje, že tito žáci si uvědomují, že v průběhu vzdělávání zatím nezískali všechny potřebné odborné kompetence, ale patrně očekávají zlepšení do konce vzdělávání. Zbývajících 79 žáků (15 %) odpovědělo jednoznačně „Ne, necítím se připraven“, což je znepokojivý signál, že zhruba každý sedmý žák má pocit nedostatečné připravenosti pro praxi.

Porovnání dle oboru: Nejvíce sebevědomí v připravenosti mají žáci oboru vzdělání opravář zemědělských strojů – více než polovina z nich (52 %) se cítí být připravena a jen asi 12 % opravářů odpovědělo vyloženě „ne, nejsem připraven“. Poměrně vysoký pocit připravenosti vyjádřili také žáci oboru zemědělec-farmář (47 % „ano“), byť u nich se objevuje i pětina, která se necítí připravena. Naopak u oboru agropodnikání jen 23 % žáků uvedlo, že se zatím cítí připraveni – většina „agropodnikatelů“ volila „zatím ne“ (55 %), případně „ne“ (21 %). Podobně veterinářství – pouze cca 35 % žáků veterinářství se zatím cítí připravena a další spíše ještě ne. Tyto rozdíly naznačují, že prakticky orientované obory vzdělání s odborným výcvikem (opravář zemědělských strojů, zemědělec-farmář) dodávají žákům více sebedůvěry v připravenost než maturitní obory vzdělání s vyšším podílem teorie (agropodnikání, veterinářství).

6. Jak žáci rozumí pojmům regenerativní, ekologické a precizní zemědělství?

Žáci byli dotázáni, jak rozumějí třem odborným pojmům: regenerativní zemědělství, ekologické zemědělství a precizní zemědělství. Hodnotili porozumění na škále 1–5 (1 = vůbec nerozumím, 5 = dobře rozumím).

- Regenerativní zemědělství: Ukázalo se, že tento pojem je pro žáky nejméně známý. Průměrné hodnocení bylo pouze kolem 2,7 z 5 a více než jedna třetina žáků (cca 36 %) dala

známky 1–2, tedy přiznala, že pojmu nerozumí. Jen asi 22 % žáků ohodnotilo svoji znalost stupni 4–5 (dobře rozumí). Několik jednotlivců otevřeně napsalo, že se s tímto tématem ve škole nesetkali (odpovědi typu „neučili jsme se to“). Z toho vyplývá, že regenerativní zemědělství je na školách zatím málo probírané.

- **Ekologické zemědělství:** Pojem ekologického zemědělství žáci znají poměrně dobře. Průměrné hodnocení porozumění tomuto pojmu je asi 3,4 z 5 a většina žáků (přes 70 %) dala známku 3 nebo vyšší; z toho téměř 48 % zvolilo stupně 4–5, tedy dobré porozumění pojmu. Pouze kolem 22 % žáků se hodnotí známkami 1–2 (slabé porozumění). Ekologické zemědělství je tedy pro žáky relativně srozumitelné, pravděpodobně proto, že jde o pojem již dlouho používaný a důkladně probíraný.

- **Precizní zemědělství:** Znalost precizního zemědělství je střední, mezi předchozími dvěma pojmy. Průměr vychází kolem 3,2 z 5. Zhruba 33 % žáků zvolilo střední hodnotu 3, a téměř 39 % hodnotí svou obeznámenost stupni 4–5 (dobře rozumí). Na druhé straně asi 28 % žáků přiznává slabé porozumění (1–2). Někteří žáci v odpovědích poznamenali, že se ve škole s tímto tématem dosud nesetkali, byť samotný termín možná zaslechli (např. odpovědi typu „tohle téma jsme nebrali“). Je tedy možné, že precizní zemědělství bývá zmiňováno, ale ne všichni žáci mu plně rozumějí v praxi.

Porovnání dle oborů: U všech tří pojmů se trend příliš neliší mezi obory. Ekologické zemědělství chápali poměrně dobře žáci napříč obory (nejvyšší průměr měly obory veterinářství a agropodnikání, kolem 3,6, zatímco opraváři měli průměr cca 3,3). Precizní zemědělství bylo o něco lépe hodnoceno žáky oboru zemědělec-farmář a opravář zemědělských strojů (průměr cca 3,2), což dává smysl – žáci těchto oborů vzdělání se s precizním zemědělstvím přímo setkávají při praktických činnostech (GPS navigace strojů apod.). Regenerativní zemědělství mělo nízké hodnocení všude, nejlépe jej chápali žáci oboru zemědělec-farmář (průměr cca 2,9).

Celkově tedy platí, že ekologické zemědělství je vyučováno nejvíce, technologie precizního zemědělství středně a regenerativní zemědělství zatím téměř vůbec.

7. Jak podle žáků reaguje vzdělávací systém na moderní trendy?

Žáci hodnotili reakci vzdělávacího systému na moderní trendy. Přibližně 40 % žáků zvolilo střední hodnocení 3, tedy mají dojem, že školství reaguje na nové trendy průměrně. Zbývající odpovědi jsou rozděleny zhruba napůl: asi 29 % žáků si myslí, že vzdělávací systém reaguje špatně (hodnocení 1–2), a přibližně 30 % hodnotí reakci dobře (4–5). Jinými slovy, žáci jsou v názoru, zda školní výuka reflektuje moderní technologie a postupy (robotizaci, digitalizaci, precizní zemědělství apod.), poměrně rozdělení – značná část žáků nevidí dostatečný pokrok, podobná část vnímá zlepšení a další jsou nerozhodní.

V písemných komentářích se objevovaly kritické hlasy, například někteří žáci uváděli, že učební osnovy jsou zastaralé (zmínky o učivu, které se v praxi už léta nepoužívá) nebo že škola nové trendy spíše opomíjí. Na druhou stranu několik odpovědí vyznělo neutrálně až pozitivně s tím, že žáci „nemají na věc názor“ nebo cítí snahu škol moderní prvky zavádět. Celkově hodnocení poukazuje na rezervy. Téměř třetina žáků postrádá ze strany školství adekvátní reakci na probíhající změny v zemědělství.

8. Jaké mají žáci zkušenosti s moderními zemědělskými technologiemi?

Výsledky ukazují, že většina žáků má jen omezené zkušenosti s moderní technikou v zemědělství. Nejčastější odpovědí byla 1 – žádné zkušenosti (tuto možnost zvolilo 150 žáků, tj. 29 % respondentů). Dalších 117 žáků (23 %) zvolilo stupeň 2, tedy velmi malé zkušenosti, a 117 žáků (dalších 23 %) stupeň 3 (nějaké střední zkušenosti). Vyšší úroveň praxe s moderními technologiemi deklarovalo méně žáků – stupeň 4 zvolilo 71 žáků (14 %) a nejvyšší stupeň 5 jen 52 žáků (10 %).

Tyto údaje naznačují, že přibližně tři čtvrtiny žáků (75 %) nepřišly do styku s moderními zemědělskými technologiemi vůbec nebo jen okrajově, zatímco jen asi 1 z 10 má pokročilejší zkušenost.

Detailnější komentáře odhalily, že někteří žáci sice osobní zkušenost mají (např. díky rodinné farmě padly zmínky o GPS navigaci traktorů či dojicích robotech), avšak často dodávali, že škola jim tyto technologie systematicky nepředstavila. Například jeden žák napsal: „Osobně zkušenosti mám, ale ve škole nás o GPS neučí, což je chyba.“ Tato odpověď ilustruje širší trend: moderní technologie se do výuky teprve postupně dostávají a často závisejí na aktivitě školy či praxi žáků mimo školu.

Porovnání dle oboru: Nejnižší zkušenosti s technikou uvedli žáci oboru jezdec a chovatel koní (průměrné hodnocení jen 1,4 z 5) a také jediný zahradník v průzkumu uvedl, že žádné moderní technologie nepoužívá. Naproti tomu nejvyšší průměr (i když stále nízký) vykazují žáci oboru vzdělání veterinářství (cca 2,65) zřejmě proto, že se někteří z nich setkali s technologiemi v chovech zvířat, případně budou pokračovat na VŠ, proto se hlouběji o technologie zajímají. Žáci oborů vzdělání opravář zemědělských strojů i agropodnikatelé vykazovali zkušenosti kolem průměru 2,5, i zde mnoho žáků uvedlo, že moderní systémy (jako precizní zemědělství, čidla apod.) znají spíše teoreticky nebo vůbec. Z toho plyne, že bez ohledu na obor pociťují žáci rezervy v praktickém seznámení s novými technologiemi. Dokonce i budoucí opraváři zemědělských strojů hodnotí své zkušenosti jen jako velmi slabé.

9. Cítí se žáci připraveni na komunikaci s úřady a využívání portálů?

Většina žáků se domnívá, že v oblasti komunikace s úřady a využívání Portálu farmáře školy neposkytují dostatečnou průpravu. Konkrétně asi 54 % respondentů odpovědělo, že je škola na komunikaci s úřady a administrativu nepřipravuje, a jen 43 % uvedlo „Ano, připravuje“ (včetně odpovědí typu „spíše ano“, „částečně ano“). Zbývajících malý podíl (cca 4 %) si není jist (odpovědi „nevím“). Tato čísla znamenají, že více než polovina žáků cítí v přípravě na byrokratickou a administrativní stránku zemědělství mezeru.

Podrobnější odpovědi ukazují, že pouze některé školy či učitelé tuto problematiku vůbec zmiňují. Někteří žáci uvedli, že se o existenci Portálu farmáře nebo podobných nástrojů dozvěděli pouze okrajově („pouze informativně nám to ukázali“), případně že „trochu ano“ – naznačují tím dílčí znalosti. Velká část však odpovídala jednoznačné „Ne“ či „zatím ne, moc ne“, což vypovídá o nedostatku systematické výuky v této oblasti. Žákům tak chybí základní orientace v administrativě spojené s podnikáním v zemědělství.

Zajistěte budoucnost svého zemědělského podniku s Klimem

Zemědělci dnes čelí rostoucím nákladům, nejistým trhům i změnám klimatu. Klim pomáhá tyto výzvy proměnit v příležitosti.

Zapojením do naší sítě získáte přímé propojení s odběrateli a férovou odměnu za kroky, které posilují odolnost vašeho podniku a zlepšují udržitelnost výroby.

- Digitální i osobní podpora:** plánujete, zaznamenávejte a zlepšujte výsledky hospodaření
- Na míru a flexibilně:** praktické rady, které můžete zavádět vlastním tempem
- Finanční odměny:** za přechod k regenerativním postupům

Momentálně připravujeme projekt zaměřený především na pěstitele cukrové řepy, ale do spolupráce zveme všechny zemědělce – ať už hospodářte s jakýmkoli plodinami.

Spojme se

10. Co se žákům na škole líbí?

Odpovědi na otevřenou otázku „Co se vám na škole líbí?“ byly velmi různé, ale dají se vysledovat některé společné motivy. Nejčastěji žáci chválili praktickou výuku a odborné předměty – slovo „praxe“ bylo vůbec nejfrekventovanější v odpovědích (objevilo se u zhruba 84 respondentů) a mnoho žáků konkrétně zmiňovalo, že je baví práce v dílnách, na školním hospodářství či péče o zvířata. Druhým nejčastějším pozitivem byl „přístup učitelů odborných předmětů a učitelů odborného výcviku“. Řada žáků ocenila vstřícnost a odbornost vyučujících.

Mnoho žáků také vyzdvihlo možnost získat řidičské oprávnění a jiné průkazy během vzdělávání. To je pro žáky atraktivní benefit, který byl zmiňován hlavně opraváři zemědělských strojů. Další pozitivní body získaly školy za kolektiv a prostředí. Někteří žáci napsali, že se jim líbí přátelská atmosféra, spolužáci a celkově prostředí školy či internátu. Objevily se též odpovědi pochvalující vybavení školy (např. dobře vybavené dílny nebo školní statek). Za zmínku stojí, že několik desítek žáků odpovědělo na tuto otázku „nevím“ nebo „nic moc“, případně vyjádřilo určitou nespokojenost („nelíbí se mi nic“ padlo v několika případech). Tyto negativní či nerozhodné odpovědi však byly v menšině. V celkovém souhrnu tedy žáci nejvíce oceňují praktickou složku výuky, dobré učitele a konkrétní možnosti a vybavení, které jim škola poskytuje.

11. Co žákům ve škole chybí a co by se mělo posílit?

V odpovědích na otázku, co žákům ve škole chybí, se velmi často opakovalo slovo „více“, žáci tedy volají po větším množství něčeho. Z kontextu odpovědí je zřejmé, že nejčastěji požadují více praxe. Desítky žáků přímo napsaly, že jim chybí „více praxe“ nebo „lepší praxe“. Často se objevovaly i náměty na modernizaci vybavení a strojů, padala slova jako „moderní stroje“, „lepší technika“. Někteří studenti by uvítali více exkurzí či kontaktů s reálnými podniky.

Zhruba pětina respondentů ovšem uvedla, že jim nechybí nic zásadního (výrazy „nic“, „nic mě nenapadá“, „nechybí“ se objevily u více než 100 odpovědí). Další významná skupina (cca 35 žáků) odpověděla „nevím“, což lze interpretovat podobně – nemají konkrétní stížnost. Je však možné, že někteří z těch, kdo napsali „nic“, to mysleli i tak, že je zatím nic nenapadlo, nebo že nejsou nároční.

Z konkrétních věcí, které byly jmenovány, stojí za zmínku opakující se požadavek na školní bufet či lepší stravování. Několik žáků uvedlo, že jim chybí bufet nebo že by chtěli zlepšit školní jídelnu. Dále padaly zmínky o ubytování na internátě (někteří by chtěli zlepšit podmínky na domově mládeže). Několik žáků navrhlo posílit výuku určitých vyučovacích předmětů – například ekonomiky a účetnictví v agropodnikání, nebo rozšířit výuku cizích jazyků se zaměřením na zemědělskou terminologii. Objevilo se i přání mít na škole více zvířat pro veterinární praxi či širší nabídku sportovních aktivit. Tyto individuální návrhy však zazněly jen od jednotlivců.

Celkově se jako hlavní téma ukazuje potřeba více praktického vyučování (jak hodinově, tak kvalitativně lepšího, „lepší organizace praxí“ apod.). Druhým tématem je modernizace – žáci vnímají, že vybavení škol (stroje, zařízení, pomůcky) nemusí vždy držet krok s dobou,

Zajistěte budoucnost svého zemědělského podniku s Klimem

Zemědělci dnes čelí rostoucím nákladům, nejistým trhům i změnám klimatu. Klim pomáhá tyto výzvy proměnit v příležitosti.

Zapojením do naší sítě získáte přímé propojení s odběrateli a férovou odměnu za kroky, které posilují odolnost vašeho podniku a zlepšují udržitelnost výroby.

- Digitální i osobní podpora: plánujte, zaznamenávejte a zlepšujte výsledky hospodaření
- Na míru a flexibilně: praktické rady, které můžete zavádět vlastním tempem
- Finanční odměny: za přechod k regenerativním postupům

Momentálně připravujeme projekt zaměřený především na pěstitele cukrové řepy, ale do spolupráce zveme všechny zemědělce – už liž hospodaříte s jakýmkoli plodinou.

a volají po jeho zlepšení. A za třetí, část studentů by uvítala větší komfort zázemí (od bufetu až po internát), i když to přímo nesouvisí s výukou.

12. Co by školy měly nabízet, aby byly atraktivnější?

Na otázku, co by měly zemědělské školy nabízet, aby byly atraktivnější, odpovídali žáci opět otevřeně. Odpovědi se do značné míry překrývají s předchozí otázkou. Opět se velmi často objevuje požadavek „více praxe“. Žáci si evidentně myslí, že větší podíl praktické výuky, stáží a reálné práce na farmách by školu učinil atraktivnější. Taktéž byly zmiňovány moderní technologie – např. „více moderních strojů v areálu školy, abychom se na nich učili“. Několik žáků navrhlo více exkurzí a výjezdů na veletrhy, výstavy či do podniků, aby výuka nebyla jen ve škole.

Poměrně dost žáků nemělo jasno, odpovědi „nevím“ či „nic“ se vyskytly zhruba 80krát. To naznačuje, že ne všichni mají návrh na zlepšení a část žáků možná považuje školu za dostatečnou takovou, jaká je, nebo nad atraktivitou nepřemýšlejí. Častým konkrétním námětem bylo, aby školy pomohly žákům získat další kvalifikace. Zmiňovány byly řidičské průkazy různých skupin, průkaz na vysokozdvizný vozík, oprávnění pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin apod. Žáci vnímají, že takové certifikáty jsou na trhu práce ceněné, a pokud by je škola umožnila získat (nejlépe zdarma v rámci vzdělávání), byla by pro ně atraktivnější.

Některé odpovědi poukazovaly i na potřebu propagace a prestiže. Několik žáků napsalo, že by pomohlo, kdyby si společnost zemědělství více vážila (např. „lepší pohled veřejnosti na zemědělce“). Jiní navrhovali vyšší finanční odměny pro žáky na praxích či stipendia. Toto sice není přímo v pravomoci škol, ale vypovídá to o motivaci žáků. Celkově lze říci, že by žáci ocenili, kdyby školy držely krok s dobou (moderní vybavení), poskytovaly co nejvíce praktických zkušeností a pomáhaly jim získat konkurenceschopné dovednosti a kvalifikace, tím by byly přitažlivější pro nové zájemce.

13. Jaké mají žáci plány po absolvování školy týkající se práce v zemědělství?

Na klíčovou otázku týkající se plánů práce v zemědělství odpovědělo cca 44 % žáků „Ano“, tedy že plánují setrvat v oboru a po maturitě/závěrečné zkoušce chtějí pracovat v zemědělství. Dalších 34 % odpovědělo „Možná“, čímž vyjadřují nejistotu. Zvažují to, ale nemají ještě jasno nebo to bude záviset na okolnostech. Zbývajících 22 % žáků uvedlo „Ne“, vylučují, že by po škole nastoupili do zemědělského sektoru.

Tato čísla naznačují relativně solidní míru setrvání v oboru (přibližně polovina absolventů má v úmyslu pracovat v zemědělství), avšak zároveň poměrně značnou nejistotu. Celá třetina studentů váhá. Pro budoucnost zemědělského sektoru tedy bude důležité, jak se tito nerozhodnutí nakonec rozhodnou a co jejich volbu ovlivní. Pětina žáků již nyní ví, že se vydají jinak. Důvody mohou být různé (lepší platové nabídky v jiných odvětvích, změna zájmu, pokračování na VŠ v jiném oboru apod.).

14. Zapojují se žáci do rodinných farem?

Pouze přibližně 26 % dotázaných žáků odpovědělo „Ano“ na otázku, zda mají v rodině farmu, zemědělský podnik či družstvo, kde by mohli pracovat. Tři čtvrtiny žáků (74 %) rodinné zázemí v zemědělství nemají. Tento údaj podtrhuje význam škol. Většina žáků totiž přichází do oboru bez rodinné farmy „v zádech“ a jejich setrvání v zemědělství tedy bude záviset na tom, zda je obor dokáže zaujmout a nabídnout jim perspektivu i bez „rodinných polí“.

Z oně čtvrtiny žáků s rodinným podnikem ovšem drtivá většina (viz analýza u předchozí otázky) plánuje v zemědělství pracovat. Dá se předpokládat, že často právě převezmou nebo budou pokračovat v rodinném hospodářství. Pro tyto žáky je vzdělávání na v zemědělském oboru přípravou na převzetí rodinné štafety.

15. Zvažují žáci založit vlastní farmu?

Kladně na tuto otázku týkající se založení vlastní farmy odpovědělo 178 žáků (cca 35 %), zatímco 333 žáků (65 %) uvedlo, že vlastní farmu založit neplánují. Ochota či ambice podnikat v zemědělství tedy není mezi žáky příliš vysoká. Jen zhruba každý třetí žák vidí svou budoucnost ve vlastním podnikání na farmě.

MLÉKO.CZ

D R U Ž S T V O

- největší organizace v odbytu s mlékem v ČR s denním nákupem 1,73 mil. litrů mléka, čímž zaujímá 20 % českého trhu s mlékem
- členskou základnu tvoří 294 zemědělských podniků, z nich je 253 producentů mléka a 41 producentů hovězího a telecího masa
- zajišťuje svým členům i nečlenům obchod se zvířaty všech věkových kategorií (skot i prasata)
- zastupuje členy ve vyjednávání o cenách mléka a zajišťuje stabilitu v oblasti ceny a odbytu mléka
- významně zastupuje své členy v dobrovolném obchodě s ostatními zemědělskými komoditami jako jsou pohonné hmoty, krmné šroty, obilí, stájová desinfekce a hygiena, silážní fólie apod...

Ředitel družstva
Ing. Pavel Všeticka
e-mail: vseticka@mlekocz.eu
mobil: +420 603 223 076

Obchod se zvířaty
Jiří Chlum
e-mail: chlum@mlekocz.eu
mobil: +420 606 620 623

Dobrovolný obchod s ostatními zemědělskými komoditami
Ing. Radek Můdry
e-mail: mudry@mlekocz.eu

Je však zajímavé, že tento podíl je vyšší mezi těmi, kdo už mají rodinnou farmu. Z žáků s rodinným hospodářstvím by si 55 % chtělo jednou založit vlastní farmu (nebo možná spíše převzít tu rodinnou, nebo založit novou s vlastním zaměřením), zatímco mezi žáky bez rodinné tradice jich o vlastním farmaření uvažuje jen 28 %. Rodinné zázemí tedy opět podporuje podnikatelské ambice v oboru. Pro ostatní je představa vlastní farmy méně lákavá možná kvůli vysokým vstupním nákladům, rizikům či náročnosti podnikání v zemědělství.

Na doplňující otázku, s jakým zaměřením by případnou farmu chtěli mít, odpovídali žáci rozmanitě. Nejčastěji jmenovali chov hospodářských zvířat (konkrétně padaly zmínky o chovu skotu, koní, prasat, ovcí atd.). Řada studentů by volila také pěstování plodin, často v kombinaci s chovem zvířat. Několik odpovědí zmiňovalo specializace jako agroturistika spojená s chovem koní, lesnictví, případně navazující zemědělské služby (např. jeden žák napsal, že by se zaměřil na zemní práce a služby pro ostatní farmáře).

Zajímavé je, že poměrně dost respondentů, i když původně na předchozí otázku odpověděli „ano“, si s konkrétním zaměřením zatím nebyli jisti. Objevily se odpovědi jako „zatím nevím“ nebo „nemám zaměření“. To ukazuje, že někteří sice teoreticky chtějí mít vlastní farmu, ale nemají ujasněno, co by mělo být její specializací, jejich víze je zatím nekonkrétní. Pro školy a poradce z toho plyne, že by těmto mladým potenciálním farmářům mohli pomoci orientovat se v možnostech (různé typy farem, tržní příležitosti apod.).

16. Jaké změny by zvýšily lákavost kariéry v zemědělství?

Poslední otevřená otázka mířila na to, co by se muselo změnit ve společnosti nebo v zemědělství, aby kariéra v tomto oboru byla pro mladé lákavější. Odpovědi byly často velmi upřímné a kritické. Nejčastěji zazníval požadavek na lepší finanční podmínky – vyšší platy v zemědělství. Desítky žáků uvedly, že by je zemědělství více lákalo, kdyby v něm byly „větší peníze“ nebo „lepší platové ohodnocení“. S tím souvisí i zmínky o potřebě celkově vyšší společenské prestiže zemědělství. Někteří psali, že zemědělci by měli být více váženi a oceněni za svou práci, což by se mělo projevit i finančně.

Dalším častým námětem bylo zlepšení pracovních podmínek. Padala přání typu „normální pracovní doba“ (stabilnější pracovní doba oproti často dlouhým směnám v zemědělství) a obecně zmírnění fyzické náročnosti práce díky technice. Několik žáků zmínilo, že kdyby bylo zemědělství více zmodernizované a méně dřiny, mládež by to více táhlo. Toto přání vlastně odkazuje na širší proces zavádění moderních technologií a inovací, což může zvýšit atraktivitu oboru pro mladé tím, že práce bude inteligentnější, čistší a méně stereotypní.

Několik odpovědí se věnovalo i ekologickým aspektům. Například, že kdyby společnost více podporovala ekologické farmy nebo kdyby zemědělství bylo šetrnější k přírodě, mladé lidi by to mohlo přilákat (tyto názory však nebyly příliš časté, objevily se spíše ojediněle). Za povšimnutí stojí, že značný počet žáků odpověděl „nevím“ nebo „žádné změny“. Konkrétně přes 20 % respondentů neuvedlo žádný nápad, co by je osobně motivovalo více. Buď si to nedokázali představit, nebo je třeba obor láká už tak, jak je. Naopak ti, kdo nějakou změnu napsali, nejčastěji zdůraznili peníze a prestiž. Výstižně to shrnul jeden žák: „Větší platové ohodnocení a stabilní pracovní doba“, to byla jeho podmínka pro to, aby ho kariéra v zemědělství lákala.

Celkově tedy lze říci, že pro mladé lidi by zemědělská kariéra byla atraktivnější, kdyby byla lépe zaplácena, modernizována a společensky ceněna. Zlepšení těchto aspektů může pomoci udržet více absolventů v oboru.

Jak dotazníkové šetření probíhalo: Školy byly osloveny dopisem s prosbou o spolupráci při realizaci dotazníkového šetření, které se zaměřuje zejména na analýzu praktického vyučování a atraktivity vzdělávání v zemědělských oborech. Žáci vyplňovali online dotazník, který měli k dispozici prostřednictvím QR kódu, což jim umožnilo snadný přístup prostřednictvím mobilních zařízení či tabletů. Dotazník vyplnilo 511 žáků zemědělských a veterinárních oborů vzdělání středních škol. Jednalo se o žáky středních odborných škol a středních odborných učilišť. Žáci se přihlásili k těmto oborům vzdělání: opravář země-

dělských strojů (267 žáků), agropodnikání (101 žáků), zemědělec-farmář (39 žáků), veterinářství (26 žáků), jezdec a chovatel koní, zahradník, podkovář a zemědělský kovář. Nad 25 žáků se přihlásilo ke vzdělávání ve 3 oborech vzdělání zemědělských a jednom oboru vzdělání veterinárním.

Text vznikl v rámci projektu „Posílení úrovně sociálního dialogu v odvětvích a podpora adaptace odvětví na změny“ spolufinancovaného Evropskou unií.

Do každé školky dali hasičský vůz s obsluhou

Autor: Jaroslav Lád

Jak dobrá může být spolupráce zemědělských produkčních podniků s jejich samosprávami a starosty? Když rozumný starosta postřehne, že zemědělci, kteří na českém venkově hospodaří, stojí o vzájemné soužití s obcí, může se podařit radostná spolupráce.

Tak například ZD Ostaš letos darovalo – jako to dělá ostatně každý rok – do mateřských školek ve vesnicích, kde hospodaří, dětem na hraní zemědělské stroje. Letos osvětu pro děti pozměnili a do každé školky dali hasičský vůz s obsluhou. Proč právě ten? Inu proto, že dobrá sklizeň se bez spolupráce s hasiči neobejde – když zemědělci z pole sklídí suroviny na potraviny / krmivo pro hospodářská zvířata, je potom potřeba jim pomoci s úklidem bláta na silnici. A právě to je příležitost pro hasiče ukázat, co umí oni.

Děti z mateřských škol se tak při hře naučí, že hasiči pomáhají zemědělcům, a že jim pomáhají rádi, protože vědí, že zemědělci obstarávají základ pro výrobu potravin.

Autopilot CHCNAV NX612

Velký displej a 2 cm přesnost

**PASIVNÍ ŘÍZENÍ
NÁŘADÍ**

ELEKTROVOLANT

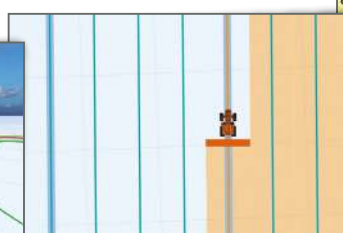
HYDRAULICKÝ VENTIL

DO PŘÍPRAVY

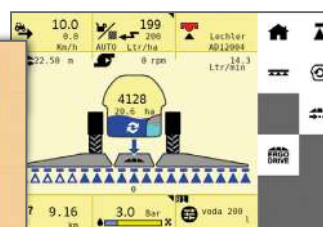
- Odemčeno pro RTK přesnost
- 12" monitor v češtině
- Import hranic z LPIS
- Jízda podél hranice i aut. otáčení na souvrati
- Možnost pasivního řízení a 360° kamery
- Základní ISOBUS funkcionality

360° kamera a jízda
podél hranice

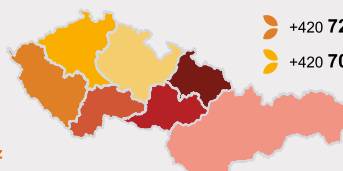
Kolejové řádky

ISOBUS

AGRI-PRECISION s.r.o.
Veveří 210
664 81 Ostrovačice
info@agri-precision.cz
www.AGRI-PRECISION.cz

- +420 720 860 749
- +420 720 820 050
- +420 702 160 560
- +420 724 914 989
- +420 720 851 893
- +420 720 965 405
- +421 948 873 397

S kruhy v obilí si umělá inteligence neporadí

Autor: Bohumír Štědroň

Agrosymboly nebo záhadné kruhy v obilí jsou geometrické útvary tvořené nejčastěji polehnutými zemědělskými plodinami, které nenesou známky lidského zásahu a výraznějšího poškození. Jejich název pochází z prvních nálezů těchto útvarů, které měly pouze jednoduchý kruhový charakter. Výskyt podobných geometrických obrazců či jiných uměleckých děl se neomezuje pouze na pole obilí, lze je nalézt i v písku, ledu i sněhu a jsou jich tisíce.

Obrazce byly analyzovány odborníky a ukazuje se, že je vytvořilo neznámé geomagnetické pole a nedošlo k fyzickému poškození rostlin.

Fyzikální, chemické, biologické a další teorie nejsou schopny uvedené jevy vysvětlit. Podívejte se na obrázky:

Odhaduje se, že každé léto se jen ve Velké Británii objeví nejméně několik desítek těchto útvarů. V roce 1991 bylo na celém území Spojeného království zaznamenáno již více než několik stovek těchto formací. Jejich průměrná velikost dosahuje asi 60 metrů. Většina kruhů se objeví přes noc v rozsahu šesti až sedmi hodin i méně, nejčastěji vznikají během letních měsíců. Kruhy v obilí se po roce 2000 také pravidelně objevují v ČR.

Švýcarsko 2007

Jaké je vysvětlení pro uvedené skutečnosti:

O kruhy v obilí a jejich vznik se zajímal americký biofyzik William Levengood. Zájem o tento jev měl také newyorský businessman John Burke a vědkyně a hudební producentka Nancy Talbott, kteří spolu s Levengoodem založily výzkumný útvar „BLT research team“. V devadesátých letech pak bylo publikováno několik článků založených na výzkumu jak vzorků samotných rostlin z kruhů, tak podloží Bohdánkova na Liberecku 2018 oblastech a magnetismu lokalit. Levengood a Talbottová poukázali na to, že obilí uvnitř některých kruhů vykazovalo známky vnitřního poškození způsobeného pravděpodobně krátkým intenzivním zahřátím (změny v buněčné struktuře kolen stébla), jejichž důsledkem je změknutí a polehnutí stébel. Začala se tak formovat teorie o možném vlivu atmosférických jevů na bázi plazmy (např. kulové blesky), které jsou schopné krátkodobě vyzařovat mikrovlnné záření.

Bohdánkova na Liberecku 2018

Boskovice 2014

V 80. letech se mnoho laboratoří neúspěšně pokoušelo o napodobení vzniku formací v kontrolovaných podmínkách. Testoval se nejen možný vliv atmosférických jevů jako větru, ale i vliv jevů plazmatické povahy. Výzkumníci se v zásadě shodnou na tom, že jednoduché kruhy v obilí vznikají bez přímého vlivu člověka. U jednotlivých případů však stále není možné určit jasnou příčinu.

Kruhy v obilí také zaujaly matematiky díky svému spojení s Eukleidovskou geometrií, vznikly tak i studie analyzující strukturu podivných útvarů z matematického hlediska.

K zatím neprozkoumaným hypotézám patří:

1. planeta Země se chová jako živý organismus, který se snaží o komunikaci s mnohem složitější lidskou civilizací
 2. jde o rozmar návštěvníků lidské civilizace z budoucnosti.
- Zatím zcela selhala umělá inteligence; nedovede uvedené skutečnosti vysvětlit.

Literatura: Heseman E.: „Záhadné kruhy v obilí“, nakladatelství ETNA, Praha 1993

**Máte nevyužitý areál nebo pozemek?
Začněte s produkcí konzumních vajec!**

Dvoupatrové haly pro nosnice od FARMTEC a.s.
s voliérovým systémem Vencomatic jsou
ideálním řešením nejen pro začínající
chovatele.

FARMTEC a.s. Partner of Vencomatic Group
Agro Supply — Poultry — Vencomatic

KONTAKTUJTE NAŠE OBLASTNÍ ŘEDITELSTVÍ (OBR)

**Využijte naše znalosti v projekčních
a inženýrských činnostech!**

máme silný tým 70 projektantů specialistů

nabízíme vám také 3D projektování stájí a farem

poradíme s koncepcí chovu i celé farmy

ZEPTĚJTE SE
NA NÁS U VAŠICH SOUSEDŮ
PROHLÉDNĚTE SI NAŠE REFERENCE
KONTAKTUJTE NAŠE OBLASTNÍ ŘEDITELSTVÍ (OBR)

OBŘ TÁBOR Petr Stejskal 720 052 595 pstejskal@farmtec.cz	OBŘ LITOMYŠL Josef Veneček 602 525 108 jvenccek@farmtec.cz	OBŘ UH. HRADIŠTĚ Martin Vávra 724 313 015 mvavra@farmtec.cz	OBŘ STRAKONICE Václav Soukup 725 757 425 vsoukup@farmtec.cz
--	--	---	---

www.farmtec.cz